

ความรู้ด้านสุขภาพ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยง ในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

Health Literacy and Factors Related to Risk Behaviours of Syphilis Infection among Male High School Students in Ban Phue District, Udon Thani Province

ชินวัตร พลศักดิ์ชวา ส.บ. (สาธารณสุขชุมชน)

กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์ ส.ด. (สาธารณสุขศาสตร์)

นาถอนงค์ หวานแท้ ส.บ. (สาธารณสุขชุมชน)

สุกัญญา มารสินธุ์ ส.ด. (สาธารณสุขศาสตร์)

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

**มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

Chinnawat Phonsakkwa B.PH.(Community Public Health)*

Kritkantorn Suwannaphant, Dr.P.H. (Public Health)*

Natanong Wanthae B.PH. (Community Public Health)*

Sukanya Kansin Dr.P.H. (Public Health)**

*Sirindhorn College of Public Health, Khon Kaen

**Ratachatani University, Udon Thani campus

Received: May 27, 2020

Revised: January 16, 2021

Accepted: March 16, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวางนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ระดับความรู้ด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคซิฟิลิส และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษา เป็นนักเรียนชายในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 276 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 225 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดำเนินการในเดือน มกราคม พ.ศ 2563 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แจกแจงข้อมูลด้วยค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสมการการถดถอยพหุโลจิสติก พร้อมช่วงเชื่อมั่น (95%CI)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 16.91 ปี (S.D.= 0.81) ปัจจัยความรู้ด้านสุขภาพ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.89 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยการมีเพศสัมพันธ์ (OR_{adj} = 2.74, 95%CI: 1.26 - 5.95, p-value = 0.011) การสูบบุหรี่ (OR_{adj} = 2.13, 95%CI: 1.13 - 4.01, p-value = 0.019) และการเคยอ่านหนังสือหรือดูวิดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลุกเร้าทางเพศ (OR_{adj} = 2.44, 95%CI: 1.08 - 5.53, p-value= 0.031) ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาต้องเพิ่มความเข้มงวดและเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือการสูบบุหรี่ รวมถึงควรเพิ่มการฝึกสามารถจัดการตนเองเมื่อได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ปลุกเร้าทางเพศ

คำสำคัญ: ความรู้ด้านสุขภาพ โรคซิฟิลิส สิ่งปลุกเร้าทางเพศ

Abstract

This study aimed to study the level of risk behavior in infection with syphilis, the level of health literacy related to syphilis, and factors associated with syphilis risk behaviors among high school students in Ban Phue district Udon Thani province. A cross-sectional analytical study was completed by 225 participants and was selected by a multi-stage random sampling method. Questionnaires were administered for data collection. Both bivariate and multiple logistic regression were fitted to identify associated factors. An adjusted odds ratio with a 95% confidence interval was computed to determine the level of significance.

Results showed that the average age is 16.91 years (S.D.= 0.81). Overall health literacy was at a moderate level (60.89%). There were three significant factors were associated with syphilis risk behaviors. First, having sex ($OR_{adj} = 2.74$, 95%CI: 1.26 to 5.95, p-value = 0.011). Second, smoking ($OR_{adj} = 2.13$, 95%CI: 1.13 to 4.01, p-value = 0.019) and last factors, ever read a book or watching TV, videotapes, VCDs about what sexual stimulation ($OR_{adj} = 2.44$, 95%CI: 1.08 to 5.53, p-value = 0.031). Suggestion: Educational institutions must be more rigorous and surveillance for premature sex or smoking behavior. And should increase self-management when influenced by sexually stimulating environments.

Keywords: Health literacy, Syphilis, Sexual stimulate

บทนำ

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในปัจจุบันเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และยังเป็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสาธารณสุขของประเทศไทย โดยเป็นโรคที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของประชาชนในประเทศ เนื่องจากปัญหาหลักคือผู้ให้บริการทางเพศนั้นเป็นแหล่งในการแพร่เชื้อของโรคที่สำคัญที่สุด และยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีหลายรูปแบบ ทั้งเป็นแบบเปิดเผยและแบบที่ยังไม่เปิดเผย⁽¹⁾

อัตราป่วยของโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของประเทศไทย มีแนวโน้มไปในทางที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถิติพบว่าในปี พ.ศ. 2544 มีอัตราป่วย 22.65 ต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นเป็น 29.29 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ.2547 อัตราป่วยลดลงเหลือ 24.78 ปี พ.ศ. 2548⁽²⁾ และจากรายงานการเฝ้าระวังโรคประจำปี 2560 ของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบว่าอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 5 โรคที่เป็นปัญหาในระดับต้น ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 20.1 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2555 เป็น 28.9 ต่อประชากรแสนคนในปี 2560⁽³⁾

จากการศึกษาของจุฑามาศ เบ้าคำทอง, สุภารัตน์ คตะตา พบว่ากลุ่มที่ศึกษาไม่ใช่วัยรุ่นอย่างอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ ถึงร้อยละ 49.00⁽⁴⁾ และพบว่าพบโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มอายุนี้สูงกว่าประชากรในช่วงอายุอื่นมาก และอายุของเยาวชนที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยกว่าเดิม อาจเป็นต้นเหตุที่ทำให้สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งซิฟิลิสรุนแรงขึ้น⁽⁵⁾

จากการวิเคราะห์สถานการณ์พบว่าปัญหาหลักคือเยาวชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแบบไม่ปลอดภัย เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการป้องกัน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการกับการดำเนินการเพื่อลดปัญหาที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่สามารถเข้าใจ ใช้ความรู้ประเมินตนเอง และสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพ ทั้งที่เป็นสุขภาพส่วนบุคคลและสุขภาพชุมชนมีวิถีปฏิบัติที่สร้างเสริมสุขนิสัย ลดละเลิกพฤติกรรมที่ไม่เป็นคุณต่อสุขภาพ⁽⁶⁾

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความตระหนักถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคซิฟิลิส ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่มีความเสี่ยง

ด้านการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังสร้างคุณภาพชีวิตให้กับตนเอง และจะเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาพฤติกรรมเสี่ยง ความรอบรู้ด้านสุขภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี การศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงานราชการอื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันและแก้ไขได้ตรงจุดมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
2. ความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตการวิจัย

เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ในนักเรียนชายที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 276 คน ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2562-มีนาคม 2563

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytical study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

ความรอบรู้ด้านสุขภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ประจำปีการศึกษา 2562 นักเรียนทั้งสิ้น 276 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ความรอบรู้ด้านสุขภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 225 คน (เกณฑ์การคัดเลือกคือไม่เป็นผู้มีโรคที่เกี่ยวกับทางเพศสัมพันธ์ สามารถให้ข้อมูลได้ และยินยอมให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย) โดยคำนวณขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณตัวอย่างสำหรับกรณีวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ สมการการถดถอยพหุโลจิสติก (Multiple Logistic Regression)⁽⁷⁾ ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)(Z_{1-\alpha} + Z_{1-\beta})^2}{[B(1-B)(P_0 - P_1)^2]}$$

จากการศึกษาของ กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์ และคณะ⁽⁸⁾ ที่ได้ศึกษาปัจจัยความฉลาดทางสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยง ในการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศชายในจังหวัดบึงกาฬ ได้ค่าสัดส่วนเพื่อนำมาคำนวณขนาดตัวอย่าง ดังนี้

เมื่อ

P = ค่าสัดส่วนของตัวแปรที่ศึกษา คำนวณจาก
 $(1 - B) P_0 + B P_1 = (1 - 0.58)0.37 + 0.58 \times 0.52$
 (P มีค่าเท่ากับ 0.46)

P_0 = สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ติดเชื้อเอดส์
 ($P_0 = 0.45$)

P_1 = สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ชายที่ติดเชื้อเอดส์
 ($P_1 = 0.75$)

B = สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนหลายคน ($B=0.48$)

$Z_{1-\alpha}$ = ระดับนัยสำคัญหรือระดับความเชื่อมั่น (α มีค่าเท่ากับ 1.96)

$Z_{1-\beta}$ = อำนาจการทดสอบ ($\beta=0.20$ มีค่าเท่ากับ 0.84) แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{0.46(1 - 0.45)(1.96 + 0.84)^2}{[0.48(1 - 0.48)(0.45 - 0.75)^2]}$$

$$n = 81 \text{ คน}$$

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงติดเชื้อโรคซิฟิลิส มีตัวแปร

อิสระที่จะนำเข้าโมเดลหลายปัจจัย เพื่อให้การควบคุมผลของปัจจัยร่วมอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ผู้วิจัยสนใจตั้งที่กล่าวมา รวมถึงเพื่อป้องกันการได้ค่าประมาณการที่เกินความเป็นจริง (Over fitting) จึงทำการปรับขนาดตัวอย่างสำหรับภาวะวิเคราะห์ Multiple logistic regression⁽⁸⁾ และจำเป็นต้องปรับอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยค่า Variance Inflation Factor หรือ VIF ซึ่งผู้วิจัยเลือก $\rho = 0.4$ (เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินการ) ได้ขนาดตัวอย่างที่ปรับแล้ว 225 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในแต่ละระดับชั้นดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่าง

ระดับชั้น	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	98	82
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	99	80
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	79	63
รวม	276	225

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ประชุมทีมวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเพื่อการเตรียมการก่อนเก็บข้อมูล

2) ติดต่อประสานงานและทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยัง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) เตรียมพื้นที่โดยการประชุมชี้แจงรายละเอียดการเก็บข้อมูลกับนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 225 คน

4) การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยและทีมผู้ช่วยนักวิจัยจะไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดย

นำกลุ่มตัวอย่างมารวมที่หอประชุมปิด และทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

5) แจกแบบสอบถามอธิบายการตอบในแต่ละส่วนให้เข้าใจตรงกันโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเตรียมกล่องทึบ สำหรับใส่แบบสอบถามเมื่อกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างหย่อนแบบสอบถามลงในกล่องทึบ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการตอบแบบสอบถามและรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง

6) ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามจนครบทุกชุดเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยหาคุณภาพของเครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรง

ของเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (อยู่ในช่วง 0.67-1.00) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' coefficient alpha) ได้แก่

- ทักษะความรู้ความเข้าใจ มีค่าเท่ากับ 0.75
- ทักษะการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการจัดการตนเอง ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ มีค่าเท่ากับ 0.94

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ประกอบด้วย อายุ ชั้นเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การพักอาศัยอยู่ในปัจจุบัน การเคยอ่านหนังสือหรือดูวิดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลูกเร้าทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ การมีคู่นอนที่มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนด้วยกัน อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ปัจจัยความรู้ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส

ตามแบบมาตรวัดของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบจาก ใช่ - ไม่ใช่ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 28 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว การแปลผลคะแนน แบ่งระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการโรคซิฟิลิส โดยนำคะแนนที่ได้แบ่งเป็น 3 ระดับ⁽⁹⁾

ความรู้ระดับสูง หมายถึง ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ความรู้ระดับปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60-79.99

ความรู้ระดับต่ำ หมายถึง ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60

2.2 ทักษะการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยปรับปรุงจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของลิเคอร์ท์ (Likert Scale) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval

Scale) มีระดับการให้คะแนน เป็น 5 ระดับ

การแปลผลคะแนน

การแปลผลเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการจัดการตนเอง นำมาจัด 3 ระดับ⁽¹⁰⁾ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึงระดับความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึงระดับความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึงระดับความรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับน้อย

3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อซิฟิลิส 20 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 60 คะแนน เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายบริการทางเพศ ท่านใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายบริการทางเพศ ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น (ที่ไม่ใช่ผู้ชายบริการทางเพศ แฟน หรือคนรัก) เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือดเป็นประจำ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ ใช้สารเสพติดหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ มักจะดูสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เช่น หนังสือ วิดีทัศน์ อินเทอร์เน็ต เมื่อท่านอ่านหนังสือหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ จะทำให้มีอารมณ์ทางเพศ ท่านใช้ของส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว มีดโกนร่วมกับผู้อื่น มีอารมณ์ทางเพศทุกครั้งเมื่อบรรยากาศเป็นใจ เช่น อยู่กันสองต่อสอง หรือเมื่อมีเทศกาลสำคัญ มีอารมณ์ทางเพศทุกครั้งเมื่ออยู่ใกล้กับคนรัก หรือแฟน เป็นต้น ซึ่งประกอบไปด้วยชุดคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ แบ่งระดับคำตอบออกเป็น 3 ระดับ⁽¹⁰⁾ ตัวเลขคือ ประจําบางครั้ง ไม่เคย

ช่วงคะแนน 2.34 - 3.00 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคซิฟิลิสระดับสูง

ช่วงคะแนน 1.67 - 2.33 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคซิฟิลิสระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคซิฟิลิสระดับต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยนำเสนอด้วยสถิติดังนี้

1. สถิติพรรณนา

กรณีข้อมูลแจกแจงนับใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) กรณีข้อมูลต่อเนื่องใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum)

2. สถิติอนุมาน

ใช้สถิติสถิติการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกอย่างง่าย (Simple Logistic Regression) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างหยาบ (Crude Analysis) โดยวิเคราะห์ที่ละคู่ (Bivariate) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรต้นที่ละคู่โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบของตัวแปรอื่น ๆ ผลที่ได้คือ Crude Odds และ p-value พิจารณาว่า p-value < 0.25 เพื่อทำการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่โมเดลการวิเคราะห์ถดถอยหลายตัวแปร

ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Multiple Logistic Regression) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พฤติกรรมเสี่ยงการติดเชื้อโรคซิฟิลิสและตัวแปรอิสระ โดยวิเคราะห์ถดถอยหลายตัวแปร นำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นตอนการวิเคราะห์อย่างหยาบเข้าสู่โมเดลสุดท้าย (Final Model) โดยผลสุดท้ายที่ได้คือ Adjusted Odds Ratio และ p-value

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี มากที่สุด ร้อยละ 62.80 (Mean = 17.05, S.D. = 0.89) สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ส่วนใหญ่

บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 82.40 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 82.40 กลุ่มตัวอย่างเคยอ่านหนังสือหรือดูวิดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลูกเร้าทางเพศ นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 47.70 รองลงมาคือไม่เคย ร้อยละ 36.90 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 64.20 เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 35.80 ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิง ร้อยละ 69.70 รองลงมา เป็นหญิงบริการ ร้อยละ 24.20 กลุ่มตัวอย่างเคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 15 ปี ร้อยละ 35.60 รองลงมา มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ ต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 32.70 การสูบบุหรี่ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 67.20 รองลงมาเคยสูบบุหรี่แล้ว ร้อยละ 26.00 จำนวนเฉลี่ย 7 มวน/วัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ไม่เคยดื่ม จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 รองลงมาเคยดื่มแต่เลิกแล้ว จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 ความถี่ของการดื่มส่วนใหญ่ดื่มอยู่มากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาดื่ม น้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์และดื่มอยู่ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 20 คน ร้อยละ 29.00

ระดับความรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส

ความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ด้านสุขภาพโดยรวมพบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.89 ความรู้ด้านสุขภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซิฟิลิสส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 44.00 ความรู้ด้านสุขภาพด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 49.33 ความรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการสื่อสาร ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 44.44 ความรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อสุขภาพ ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 57.33 และความรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการจัดการตนเอง ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 64.44 รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (n= 225)

ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส	ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	n	%	n	%	n	%
1.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ารายรวม	61	27.11	137	60.89	27	12.00
2.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส	99	44.00	92	40.89	34	15.11
3.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ	111	49.33	80	35.56	34	15.11
4.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ด้านทักษะการสื่อสาร	100	44.44	97	43.11	28	12.44
5.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อสุขภาพ	129	57.33	74	32.89	22	9.78
6.ระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ด้านทักษะการจัดการตนเอง	154	64.44	58	25.78	13	5.78

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส จำแนกตามระดับความคิดเห็นโดยภาพรวม พบว่า

ส่วนใหญ่มักมีพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสในระดับต่ำ ร้อยละ 80.44 รองลงมาคือมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 10.67 และมีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 8.89 ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (n=225)

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส	ระดับความรู้	
	n	%
สูง (≥2.34)	20	8.89
ปานกลาง (1.67-2.33)	24	10.67
ต่ำ (1.00-1.66)	181	80.44

Mean ± S.D. = 1.28 ± 0.61, Min:Max = 1.00: 3.00

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อซิฟิลิสจำแนกตามระดับความคิดเห็นรายข้อ พบว่า ประเด็นคำถามที่มีการปฏิบัติเป็นประจำและระดับความเป็นจริงสูงสุด คือ ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ร้อยละ 78.67 รองลงมา คือ ใช้ถุงยางอนามัย

ทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ ร้อยละ 71.11 และ ข้อที่ไม่เคยปฏิบัติสูงสุด คือ ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด ร้อยละ 90.22 รายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (n=225)

ข้อ	ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ			Mean	S.D.	การแปลผล
		ประจำ n (%)	บางครั้ง n (%)	ไม่เคย n (%)			
1	เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศโดยส่วนไม่สวมถุงยางอนามัย	8 (3.56)	20 (8.89)	197 (87.56)	1.16	0.45	ต่ำ
2	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ	160 (71.11)	21 (9.33)	44 (19.56)	1.48	0.80	ต่ำ
3	เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน หรือแฟน หรือคนรัก	29 (12.89)	44 (19.56)	152 (67.56)	1.45	0.71	ต่ำ
4	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน แฟน หรือคนรัก	127 (56.44)	35 (15.56)	60 (26.67)	1.70	0.86	ปานกลาง
5	เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น (ที่ไม่ใช่ผู้ขายบริการทางเพศ แฟน หรือคนรัก)	20 (8.89)	29 (12.89)	176 (78.22)	1.31	0.63	ต่ำ
6	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น (ที่ไม่ใช่ผู้ขายบริการทางเพศ แฟน หรือคนรัก)	53 (23.56)	27 (12.00)	145 (64.44)	2.41	0.85	สูง
7	เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน	11 (4.89)	17 (7.56)	197 (87.56)	1.17	0.49	ต่ำ
8	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน	177 (78.67)	19 (8.44)	29 (12.89)	1.34	0.70	ต่ำ
9	เคยให้เพื่อน แฟนหรือคนรัก สำเร็จความใคร่ด้วยปากให้	17 (7.56)	36 (16.00)	172 (76.44)	1.31	0.61	ต่ำ
10	เคยให้หญิงขายบริการทางเพศ สำเร็จความใคร่ด้วยปากให้	13 (5.78)	19 (8.44)	193 (85.78)	1.20	0.53	ต่ำ

ตารางที่ 4 ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (n=225) (ต่อ)

ข้อ	ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	ระดับการปฏิบัติ			Mean	S.D.	การแปลผล
		ประจำ n (%)	บางครั้ง n (%)	ไม่เคย n (%)			
11	เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนอื่นที่ไม่รู้จักกัน (One night stand)	17 (7.56)	22 (9.78)	186 (82.67)	1.25	0.58	ต่ำ
12	ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด	7 (3.11)	15 (6.67)	203 (90.22)	1.13	0.42	ต่ำ
13	ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือดร่วมกับผู้อื่น	7 (3.11)	16 (7.11)	202 (89.78)	1.13	0.42	ต่ำ
14	ใช้สารเสพติดก่อนการมีเพศสัมพันธ์	6 (2.67)	20 (8.89)	199 (88.44)	1.14	0.42	ต่ำ
15	ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์	14 (6.22)	36 (16.00)	175 (77.78)	1.28	0.57	ต่ำ
16	ดูสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เช่น หนังสือ วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	21 (9.33)	93 (41.33)	111 (49.33)	1.60	0.65	ต่ำ
17	เมื่ออ่านหนังสือหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ จะทำให้ท่านมีอารมณ์ทางเพศ	24 (10.67)	71 (31.56)	130 (57.78)	1.53	0.68	ต่ำ
18	ใช้ของส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว มีดโกนร่วมกับผู้อื่น	10 (4.44)	37 (16.44)	173 (79.11)	1.25	0.53	ต่ำ
19	มีอารมณ์ทางเพศทุกครั้งเมื่อบรรยากาศเป็นใจ เช่น อยู่กันสองต่อสอง หรือเมื่อมีเทศกาลสำคัญ (ลอยกระทง เป็นต้น)	35 (15.56)	66 (29.33)	124 (55.11)	1.60	0.74	ต่ำ
20	มีอารมณ์ทางเพศทุกครั้งเมื่ออยู่ใกล้กับคนรัก หรือแฟน	29 (12.89)	83 (36.89)	113 (50.22)	1.63	0.70	ต่ำ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี

ในการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ได้แก่ ปัจจัยการมีเพศสัมพันธ์ ($OR_{adj} = 2.74, 95\%CI: 1.26 - 5.95, p\text{-value} = 0.011$) ปัจจัยการสูบบุหรี่ ($OR_{adj} = 2.13, 95\%CI: 1.13 - 4.01, p\text{-value} = 0.019$) และปัจจัยการเคยอ่านหนังสือหรือดูวีดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลูกเร้าทางเพศ ($OR_{adj} = 2.44, 95\%CI: 1.08 - 5.53, p\text{-value} = 0.031$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี (n=225)

Factors	n	% Risk of Syphilis	Crude OR	OR_{adj}	95% CI	p-value
การมีเพศสัมพันธ์						0.011
ไม่เคย	163	72.44	1	1		
เคย	62	27.56	3.63	2.74	1.26 - 5.95	
การสูบบุหรี่						0.019
ไม่สูบ	162	72.00	1	1		
สูบ	63	28.00	2.53	2.13	1.13 - 4.01	
การเคยอ่านหนังสือหรือดูวีดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลูกเร้าทางเพศ						0.031
ไม่เคย	30	13.33	1	1		
เคย	195	86.67	2.51	2.44	1.08 - 5.53	

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส ของนักเรียนชายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสอยู่ในระดับต่ำ มีเพียงบางพฤติกรรมเสี่ยงรายชื่อที่ยังพบอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ได้แก่ ความถี่ในการไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน แฟน หรือคนรัก สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน⁽¹¹⁾ ที่พบว่า นักศึกษาชายมีคะแนนเฉลี่ย

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยรวมในระดับมาก

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศชายแห่งหนึ่งในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 17 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทำให้ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในการป้องกันเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันการตั้งครรภ์

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี⁽¹²⁾ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันการตั้งครรภ์อยู่ในระดับน้อย และการศึกษา ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเจตคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี⁽¹³⁾ ที่พบว่าความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ผลการศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพ พบว่า ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยรวมพบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคซิฟิลิส ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการสื่อสาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อสุขภาพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และความรู้ด้านสุขภาพด้านทักษะการจัดการตนเอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย จึงทำให้โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องสามารถเข้าถึงได้ง่ายและไม่ไกลตัว นอกจากนี้สังคมยังเปิดโอกาสให้เยาวชนยุคใหม่ได้เปิดกว้างในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อโซเชียลต่างๆ ในการเผยแพร่ข้อมูลที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่บุคคลหรือประชาชน มีระดับความสามารถในการค้นหา เข้าถึง ทำความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพได้ ทำให้เกิดการตัดสินใจ เลือกรวิถีทางในการดูแลและจัดการสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันและรักษาสุขภาพที่ดีของตนเองได้อย่างเหมาะสม⁽¹⁴⁾

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยการมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเกิดจากอายุของเยาวชนที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้ง

แรกน้อยกว่าเดิม (อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยกว่า 16 ปี ร้อยละ 14.47) อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมทั้งซิฟิลิสรุนแรงมากยิ่งขึ้น⁽²⁾ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตตามวัย สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา: วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี⁽⁴⁾ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างเคยมีประสบการณ์การร่วมเพศแล้ว 198 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 ด้านปัจจัยการสูบบุหรี่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอยากสู้อยากลอง ซึ่งธรรมชาติของวัยรุ่นความอยากลองเป็นเรื่องที่ทำนาย นำตื่นเต้นและสนุกสนานถึงแม้จะทราบว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อสุขภาพก็ตาม ซึ่งอาจมีความเกี่ยวเนื่องกับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสรวมทั้งกลุ่มตัวอย่างอาจทำพฤติกรรมตามอย่างเพื่อนและต้องการการยอมรับของเพื่อนในกลุ่ม จึงสะท้อนว่าปัจจัยการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิส สอดคล้องกับการศึกษาตัวทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นจากสถาบันสวัสดิการมาเลเซีย ที่พบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นตัวทำนายที่แข็งแกร่งที่สุดของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นชาย⁽¹⁵⁾ และปัจจัยการเคยอ่านหนังสือหรือดูวิดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลุกเร้าทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคซิฟิลิสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างดูสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เช่น หนังสือ วีดีทัศน์ อินเทอร์เน็ต ในระดับบางครั้งถึงประจำถึงร้อยละ 50.66 ประกอบกับในปัจจุบันจำนวนสื่อลามกได้เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและความหลากหลายรวมทั้งช่องทางในการเข้าถึงสื่อ ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ทำให้วัยรุ่นมีโอกาสที่จะเสพสื่อ กระตุ้นอารมณ์ทางเพศง่ายจึงส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ นอกจากนี้วัยรุ่นมีการเรียนรู้สิ่งยั่วยุทางเพศด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเลียนแบบระหว่างวัยรุ่นด้วยกันเอง เช่น ชวนกัน ดูคลิป วิดีโอโป๊ทำให้พฤติกรรมทางเพศ

วัยรุ่นมีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น วัยรุ่นสามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเฉพาะสื่อ ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีผลทั้งในทางบวกและทางลบต่อสุขภาพและพัฒนาการของวัยรุ่น สอดคล้องกับ Butterworth⁽¹⁶⁾ ที่พบว่า การติดต่อสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น และการศึกษาปัจจัยที่ใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก⁽¹⁷⁾ ที่พบว่า การชักชวนของเพื่อนให้อ่านหนังสือไป การชักชวนของเพื่อนให้ดูหนังโป๊ มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก และการศึกษาของณิชาภัทร ปูนมีกิจ⁽¹⁸⁾ ที่พบว่า การเข้าถึงสื่อกระตุ้นทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เมืองพัทยา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื่อซีฟิลิสอยู่ในระดับเสี่ยงปานกลางถึงสูง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น การจัดการเรียนรู้อารมณ์ทางเพศ การละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ การตอบสนองทางเพศ การป้องกันตนเองโดยการใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื่อโรคซิฟิลิส ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ การสูบบุหรี่ และการเคยอ่านหนังสือหรือดูวิดีโอเทป วีซีดี ทีวี เกี่ยวกับสิ่งปลุกเร้าทางเพศ ดังนั้น สถานศึกษาต้องเพิ่มความเข้มงวดและเฝ้าระวังการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือการสูบบุหรี่ รวมถึงควรเพิ่มการฝึกสามารถจัดการตนเองเมื่อได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ปลุกเร้าทางเพศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่มากขึ้น และควรมีการศึกษาในโรคติดต่อทาง

เพศสัมพันธ์อื่นๆ โดยเฉพาะโรคที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในประเทศไทย เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนชาย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแห่งหนึ่ง ในอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร.506 ประจำปี 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก http://odpc8.ddc.moph.go.th/upload_epi_article.
2. นิรมล ปัญสุวรรณ, สุปิยา จันทรมณี. ความชุกและอุบัติการณ์การติดเชื้อเอชไอวีประเทศไทย พ.ศ. 2556. นนทบุรี: สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข; 2556.
3. สามารถ พันธุ์เพชร. สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ประเทศไทย พ.ศ. 2555-2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก <file:///C:/Users/admin/Downloads/5a8f8b127c388.pdf>.
4. จุฑามาศ เบ้าคำกอง, สุภารัตน์ คะตา. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปี 2562. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น 2562; 26(1):66-76.
5. รายงานสถานการณ์ ติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ประเทศไทย พ.ศ. 2555. [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก: http://www.boe.moph.go.th/aids/Downloads/book/2557/Final_report_migrant_2555.pdf.

6. จุฑามณี กันกรุง. การศึกษาความฉลาดทางสุขภาวะของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม; 2558.
7. Hsieh FY, Bloch DA, Larsen MD. A simple method of sample size calculation for linear and logistic regression 1998. *Statistics in medicine*: 17:1623-34.
8. กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์, สมพาน โคตรธารินทร์ สุกัญญา ฆารลีนธุ์, ลำพิ่ง วอนอก. ปัจจัยความฉลาดทางสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคเอดส์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพศชายในจังหวัดบึงกาฬ ปี 2562. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น* 2562;26(2):71-82.
9. Bloom BS. Learning for mastery. *Evaluation Comment*.1968;1:29-62.
10. Best JW. *Research in Education*. 3rd ed. India, New Delhi: Prentice Hall, Inc.1978.
11. ศรีญาญา เจริญศิริ, ชัญญชิตาตุษฎี ทูลศิริ, ยุวดี ลีลัคณาวิระ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปี 2562. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี* 2562: 30(2): 14-25.
12. พอเพ็ญ ไกรนรา. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันการตั้งครรภ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี. *วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า* 2556. 30(4):274-86.
13. ภาสิต ศิริเทศ, ประกายรัตน์ ทุนิจ, วรวิภา เหมทอง, กาญจนา บุศราทิจ. ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเจตคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี ปี 2563. *วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข*: 6:53-70.
14. ขวัญเมือง แก้วดำเกิง และนฤมล ตรีเพชรศรีอุไร. ความฉลาดทางสุขภาพ. กรุงเทพฯ: นิเวศรรมตาการพิมพ์; 2554.
15. Farid ND, Rus SC, Dahlui M, Al-Sadat N, Aziz NA. Predictors of sexual risk behaviour among adolescents from welfare institutions in Malaysia: a cross sectional study. *BMC Public Health*. 2014;14:1-8.
16. Butterworth B. Sex survey 2014. *Gay Times*:4(30): 58-65.
17. วรวรรณ์ ทิพย์วาริรมย์, อาภาพร เผ่าวัฒนา, ปัญญรัตน์ ลากวงศ์วัฒนา. ปัจจัยที่ใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่นชาย จังหวัดพิษณุโลก ปี 2556. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข* 2556: 27(1):31-45.
18. ณิชภัทร ปุ่นมีกิจ. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเมืองพัทยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2559.